

फक्त कार्यालयीन उपयोगकरित



# जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

नांदेड जिल्हा

१९९०-९१



अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय  
महाराष्ट्र शासन,  
मुंबई

६५

फक्त कार्यालयीन उपयोग करिता

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

जिल्हा :- नांदेड

१९९०-९१

अर्धा व सांख्यिकी संचालनालय,

महाराष्ट्र शासन,

जिल्हा कार्यालय,

नांदेड.

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

जिल्हा :- नांदेड

१९९०-९१

अनुक्रमिका

विषय	पृष्ठक्रमांक
भाग - १	
१) दृष्टिक्षोपात जिल्हा नव्हिड ( सामान्य माहिती व महाराष्ट्राशी तुलना )	१ ते ६
२) जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन	१ ते २२
भाग - २	
३) जिल्हा सांख्यिकी गोष्ठावारा ( विविध माहितीये सांख्यिकी तक्ते )	१ ते २१८

भाग - १

आर्थिक समालोचन

१९९०-९१

(१) दृष्टिकोपात जिल्हा नाईड.

अ.क्र.	विव.	परिमाण	नदिहजिल्हा	महाराष्ट्र
			१९९०-९१	१९९०-९१
१	२	३	४	५
<b>१) प्राथमिक रचना</b>				
<b>अ) भौगोलिक स्थान</b>				
१)	उत्तर अक्षांश	अंश	१८.१५ ते १९.५५	१६.४ ते २२.१
२)	पुर्व रेखांश	अंश	७७.७ ते ७८.१५	७२.६ ते ८०.९
<b>ब) हवामान (१९९०)</b>				
<b>(१९८९)</b>				
१)	किमान तापमान	सेल्सीयस	१२.७	०.७
२)	कमाल तापमान	सेल्सीयस	४१.०	४८.६
३)	पर्जन्य ( सरासरी )	मिली मीटर	१३८१	उ.ना.
<b>क) प्रशासकिय विभाग (१९९१)</b>				
१)	तालुके	संख्या	८	३०३
२)	पंचायत समित्या	"	८	२९८
३)	टंचाईग्रस्त तालुके	"	७	३८
४)	एकात्मिक ग्रामीण विकास प्रकल्प गट	"	८	२९८
५)	शाहरे	"	१३	२०७
६)	गावे ( स्कूण )	"	१,४८१	४१,८३३
१)७)	निर्जन	"	५६	२,४५९
२)	वस्ती असलेली	"	१,४२५	३९,३५४
७) क्षेत्राफळ	चौ. कि.मी.		१०५२८	३०७५१३
<b>(दोन) प्रशासकिय संस्था ३१.३.९१</b>				
१)	पंचायत समित्या	संख्या	८	२९
२)	महानगर पालिका	"	१	११
३)	नगर परिषदा	"	१३	२२८
४)	कटक मंडळ	"	१	७
५)	ग्रामपंचायती	"	१२९७	२७,८८२
६)	पोलीस स्थानके	"	३२	८९
७)	पोलीस आउट पोस्ट	"	२१	१५२६
<b>(तीन) लोक संख्या (१९९१)</b>				
१)	ग्रामीण लोक संख्या	आकडे हजारत	१८२१	४८,२५२
२)	नगरी लोक संख्या	"	५,०५	३०,४९६
३)	स्कूण लोक संख्या	"	२३,२६	१८,१४८
<b>(१९८१)</b>				
४)	अनुसूचित जातीची लोक संख्या	"	१,९८	४,९८७
५)	अनुसूचित जातीच्या लोक संख्येची टक्केवारी		११.३०	११.१४

(२) दृष्टिकोणात जि.हा. नदिड ( चालू )

१	२	३	४	५
६) अनुसूचित जमातीची लोक संख्या	आकडे हजारात	१,७८	५,७७२	
७) अनुसूचित जमातीच्या लोकसंख्येची टक्केवारी	टक्केवारी	१०.१९	२.१९	
( १९९९ )				
८) पुरुषा	आकडे हजारात	११,९५	४०,६८६	
९) स्त्रिया	"	११,३२	३८,०६२	
१०) स्त्रिया पुरुषा प्रमाणा	१००० पुरुषांमध्ये	९४७	९३५	
११) घानता	स्त्रियांचे प्रमाण			
	दर चौ. कि.मी.	२२०	२५६	
१२) साक्षारतेचे प्रमाण (१९८१)	क्षेत्रातील लोक संख्या			
१) एकूण	टक्केवारी	२९.७८	४७.१८	
२) पुरुषा	"	४३.३२	५८.७९	
३) स्त्रिया	"	१५.६७	३४.७९	
४) राज्यामध्ये जिल्ह्यांचा क्रमांक	संख्या	१७	-	
(चार) कृषि ( अर्हताई )		१९८८-८९	१९८९-९०	
१) भौगोलीक क्षेत्र	हजार हेक्टर	१०,३६	३०,७५८	
२) जंगलव्याप्त क्षेत्र व त्यांची भौगोलीक क्षेत्राशी टक्केवारी	"	९८	५,४०४	
		(९.४५)	(१७.५६)	
३) शोतीला उपलब्ध नसलेली जमीन				
अ) बिगर शोती वापरा छालील जमीन	हजार हेक्टर	३५	१,०८९	
ब) पडीत आणि लागवडी लायक नसलेली जमीन	"	२१	१,७३१	
क) एकूण ( अ + ब )	"	५६	२,८२०	
४) पडीत जमीन व्यतिरीक्त लागवड न केलेली इतर जमीन				
१) कायम गुरे चरणे आणि इतर	हजार हेक्टर	४२	१,५२९	
२) झाडे झुडपे छालील जमीन	"	५	१८०	
३) लागवडी योग्य परंतु पडजमीन	"	३२	१,०२८	
५) पडीत जमीन				
१) चातू पड	हजार हेक्टर	६६	८८३	
२) इतर पड	"	७७	१,००१	

पुढे चालू - -

१	२	३	४	५
६) पीका खालील क्षेत्रा-			१९८८-८९	१९८९-९०
१) पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र	हजार हेक्टर	६४०		१७,९२३
२) दुसोटा क्षेत्र	"	१६७		३,३२९
३) एकूण पिकाखालील क्षेत्र	"	८०७		२०,२५२
७) ओलीत क्षेत्र			१९८८-८९	१९९०-९१
१) निव्वळ ओलीत क्षेत्र	हजार हेक्टर	३०		२,४६५
२) एकूण ओलीत क्षेत्र	"	४७		३,१९१
८) महत्वाच्या पिकाखालील क्षेत्रा (अन्न धान्ये)	"	३७०		१४,३९९
९) वहित धारणा जमीन (अंतिम)			१९८५-८६	१९८५-८६
१) २ हेक्टर पेक्षा कमी	संख्या "००"	१५८२		४५,४२५
२) २ ते १० हेक्टर	"	१५८७		३२,९८२
३) १० हेक्टरा पेक्षा जास्त	"	५५		२,४२२
१०) जमीन महसूल वसूल (१९९०-९१)	लाखा रुपये	१२		६,१६४
११) जिल्हा परिषदेचा उपकर	हजार रुपये	१,१३,०४		१,५२,५००
१२) पंचायत समित्यांचा उपकर	"	३९,९०		६२,९५७
(पाच) पशुसंरक्षण			१९८७	१९८७
१) एकूण पशुधान	संख्या हजारात	१३,९१		३७,२५५
२) गायी व बैल	"	७,०६		१६,९०७
३) म्हशी व रेडे	"	१,९५		७,७५६
४) मेंढ्या	"	५३		२,५३३
५) शोळ्या	"	३५२		९,९९१
६) कॉबड्या व बंदके	"	३,३४		३४,८७०
(सहा) सहकार (१९९०-९१)				
१) सहकारी संस्था	संख्या	३,३२९		१,०४,६२०
२) प्राथमिक कृषि सहकारी पंत संस्था	"	९४९		१९,५६५
३) प्राथमिक कृषि सहकारी पंत संस्थांची संख्या हजारात संस्थासद संख्या		३२७		८,११६
४) दुग्ध शाळा संस्था	संख्या	६१८		१७,१६५
५) प्राथमिक कृषि पंत संस्थांनी दिलेली कां	रु. कोटीत	२२		७७५
(सात) जल सिंचन (३०.६.९० रोजि)				
(१) पूर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व त्या खालील लाभ क्षेत्र				
१) मोठे प्रकल्प	संख्या	३		२१
लाभ क्षेत्र	हजार हेक्टर	१५५		उ.ना.
२) मध्यम प्रकल्प	संख्या	१९		१७९
लाभ क्षेत्र	हजार हेक्टर	१४		उ.ना.

पुढे पालू

१	२	३	४	५
३)	लघू प्रकल्प ( पृष्ठ भाग ) लाभा क्षेत्र	संख्या	१७७	१,५४५
		हजार हेक्टर	३०	उ.ना.
४)	सिंचन विहीरी ढाली भिजणारे क्षेत्र	"	१३	१,२९५
(आठ) उद्योग ( १९९० अखेर )				
१)	नोंदणीकृत कारखाने	संख्या	१६४	२७,४६५
२)	नोंदणीकृत पालू कारखाने	"	१३३	२३,४१०
३)	साखार कारखान्याची संख्या	"	३	१४०
४)	साखार कारखान्यातील साखारेचे उत्पादन	"०००" मेट्रीक टन	९०	४,१२४
५)	सर्व सूत गिरण्यांची संख्या	संख्या	३	१२२
(नऊ) वीज				
१)	विज पुरवठा केलेली गाहरे व छोडी	संख्या	१४९२	३९,६६१
२)	विधुतीकरण झालेल्या गांवांची संख्या	"	१४८१	३९,४१३
३)	वीज पुरवठा केलेले पंप संच (१९९०-९१)	संख्या	४६	१,६१५
४)	गोबर गॅस संयंत्रे ३१.३.९१	संख्या	६०६	३४,८३६
(दहा) सार्वजनिक आरोग्य ( १९९० )				
१)	रक्षणालये	संख्या	१३	७६८
२)	दवाखाने	"	६०	१,८९६
३)	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	"	५८	१,६७२
४)	प्राथमिक आरोग्य पथके	"	६	८१
५)	एकात्मिक बालविकास योजना गट	"	५	१३१
६)	अंगण वाडीत अस्थाित राहणारी मुले	संख्या	उ.ना.	३,३६,७११
(अकरा) शिक्षण ( १९९०-९१ )				
१)	एकूण प्राथमिक शाळा	संख्या	२,०३४	५७,६१२
२)	एक शिक्षाकी शाळा	"	२२७	१३,१८७
३)	प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या हजारत	३५४	१०,६२७
४)	प्राथमिक शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारत	८	२६७
५)	प्रत्येक शिक्षकामागे प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	४५	३९
(बारा) दुय्यम शिक्षण				
१)	दुय्यम शाळा	संख्या	२८९	१०,०२६
२)	शाळेतील एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारत	१४०	५,१६३
३)	शाळेतील शिक्षक	"	४	१७७
४)	प्रत्येक शिक्षकामागे दुय्यम शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	३३	३२



१	२	३	४	५
(तेरा) उच्च शिक्षण (१९९०-९१)				
१) संस्था	संख्या	२५	२,१३२	
२) स्कूला विद्यार्थी	संख्या हजारत	१८	१,०७९	
(चौदा) अ) प्रौढ शिक्षण (१९९०-९१)				
१) प्रौढ शिक्षण केंद्र	संख्या	२६०	२८,३४९	
२) प्रौढांची उपस्थिती	संख्या हजारत	२१	८४३	
ब) तांत्रिक शिक्षण				
१) औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था /				
१) शासकीय व शासन सहाय्यित	संख्या	५	११२	
२) इतर (छात्रांसाठी)	"	२	९९	
(२) शासकीय व शासन सहाय्यित औद्योगिक	"	उ.ना.	४२,८४४	
प्रशिक्षण संस्थांमध्ये मंजूर झालेल्या जागा				
(३) तांत्रिक व व्यावसायिक शिक्षण संस्था				
१) शासकीय व शासन सहाय्यित	संख्या	उ.ना.	१६६	
२) इतर (छात्रांसाठी)	"	उ.ना.	५९७	
(४) शासकीय, तांत्रिक व्यावसायिक शिक्षण	संख्या	उ.ना.	१५५	
संस्थांची प्रवेश क्षमता	हजारत			
(५) अभियांत्रिकी संख्या (३१.३.९१)	संख्या	उ.ना.	उ.ना.	
(पंधरा) परिवहन आणि वळणवळण (३१.३.९१)				अस्तित्वात
१) स्कूला रेल्वे मार्ग (लांबी कि.मी.) कि.मी.		२०८	५४३४	
२) रस्त्यांची जोडलेली गावे	संख्या	११४५	उ.ना.	
३) स्कूला रस्त्यांची लांबी (पृष्ठांकित)	कि.मी.	७०९२	१६२९६५	
४) राष्ट्रीय महामार्गाची लांबी	कि.मी.	-	२,९५२	
५) राज्य महामार्गाची लांबी	"	१२७१	३०९७५	
६) महत्वाच्या जिल्हा रस्त्यांची लांबी	"	१६२५	२०९३६	
७) इतर जिल्हा रस्त्यांची लांबी	"	१९३	२,५७३	
८) ग्रामीण रस्त्यांची लांबी	"	३४०३	६९५२२	
(सोळा) पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा				
कठीण गावांची संख्या (१.४.९०)	संख्या	१०५	३१५६	
१) छोड्यांनी केलेला पुरवठा (१९९०-९१)				
अ) नळाचा पाणी पुरवठा	संख्या	८९	१२१९	
ब) कुप नालका	"	-	-	
क) विहीरी	"	७७	६२३	
२) टँकर्स किंवा बलगाडीने प्राणी पुरवठा	"	४६	५६२०	
कमी लागणारी गावे				
३) योजनेत समाविष्ट करावयाची गावे	"	उ.ना.	निरंक	
		पुढे चालू		

१	२	३	४	५
(सतफरा) धा. धार बांधणी ( १९९०-९१ )				
१) मूढीन कामगारांसाठी बांधलेल्या झोपड्या	संख्या	४००	११००	
(अठरा) सकार्त्तिक गामीण विकास कार्यक्रम				
१) दारिद्र्य रेषे खालील कुटूंब (१९८२-८३)	लाखात	०.७७	३४	
२) १९९०-९१ मधील लाभार्थी	संख्या	४४५४	उ.ना.	
(एकोनिस) रोजगार हमी योजना ( १९९०-९१ )				
अ) रोजगार हमी योजना	कोटीमनुष्य दिवस	०.३४	८.९४	
ब) जवाहर रोजगार-कार्यक्रम	"-	०.३०	८.५०	
(वीस) आदिवासी कल्याणकारी योजना ३१.३.९१				
१) आदिवासी कीर्ती आश्रम शाळा	संख्या	१४	६०२	
(एकेविस) मागास वर्गीयांसाठी कल्याणकारी योजना ९०-९१				
१) मागास वर्गीयांसाठी वस्ती गृहे	संख्या	१४०	२,२५७	
२) वस्ती गृहांत राहणारे विधार्थी	"-	७५६५	१००२५०	
(बावीस) जिल्हा नियोजन ( १९९०-९१ )				
१) वार्षिक योजनेतील मंजूर तरतुद	रु.कोटीत	२५	२,५२१	
२) अनुशोषा भास काढण्यासाठी तरतुद	"-	२	निरंक	
(तेवीस) नागरी पुरवठा				
१) रास्त भावाची दुकाने ९०-९१	संख्या	१६९४	३५,६३५	
२) पुरविलेला रूपा साठा	"०००" मे.टने	३१	उ.ना.	
३) शासकिय गुदामे	संख्या	६	९२०	
४) साठविण्याची क्षमता	"०००" मे.टने	उ.ना.	१६६	

टिप :- उ.ना. = उपलब्ध नाही.